

A 100. NÉMET ABV FELDERÍTŐ - MENTESÍTŐ DANDÁR (Harcbavetés támogatása „mindig és mindenütt”!)

Lits Gábor¹

Bevezető előzetes

A jövő biztonságpolitikai kihívásai a német hadsereg számára főként azt jelentik, hogy békében a jövőben – de már a jelenben is –, elsősorban Németországon kívül kerülnek alkalmazásra, főként szövetségi rendszerben, konfliktusok kialakulásának megakadályozására, válságok leküzdésére. Ehhez jönnek még nemzetközi és honi területen, katasztrófák és szükséghelyzetek leküzdésének feladatai is. Ezekhez a feladatokhoz korszerű, jól felszerelt, gyorsan átcsoportosítható, mozgékony, különféle módon rendelkezésre álló és alkalmazható, azonnal bevethető erők szükségesek, melyeknek ezeken a jellemzőkön kívül, a korábnál sokkal magasabb szintű túlélő képességekkel is rendelkezniük kell.

Ezen törekvések jegyében hozták létre a német hadsereg szárazföldi erőinek támogató parancsnokságát. Ezzel a német hadseregben egy teljesen új rendszerű, a mai követelményeknek megfelelő támogató és logisztikai magasabb egység kerül felállításra, amely a hadsereg jelenleg legerősebb és egyben nélkülözhetetlen magasabb egysége. *A támogató parancsnokság alárendeltségébe harctámogató és logisztikai csapatok, főerőként hat dandár tartozik: (ABV felderítő – mentesítő dandár, tüzér dandár, légvédelmi dandár, műszaki dandár, és két logisztikai dandár).*

Jelen cikk szorosan kapcsolódik a **Katonai Logisztika 2005.1** számában megjelent „*A Német Hadsereg Szárazföldi Erőinek Támogató Parancsnoksága*” és ennek alárendeltségében a **2006.2. számában** megjelent „*A 100. Logisztikai dandár*” című cikkekhez.

Jelen írás ezekhez kapcsolódva a „100. ABV felderítő - mentesítő dandár”- al foglalkozik.

¹ Dr. Lits Gábor nyá. alezredes.

A 100. ABV felderítő-mentesítő dandár, a 2002. április 1-én megalakított szárazföldi csapatok támogató parancsnokságának, egyik magasabb egységeként került felállításra. Ezzel az ABV felderítő-mentesítő erők, a német hadsereg történetében első alkalommal kerültek egységes vezetés és irányítás alá. A dandárparancsnokság és törzse békében Bruchsal-ban került elhelyezésre. **Alárendeltségébe négy aktív és egy részben aktív zászlóalj tartozik.** Ezen kívül a dandárhoz tartozik még **három** nem aktív kötelék is, melyek békében nemzeti területi feladatokra „mozgósítási készenlétben” vannak, **(a dandár diszlokációját vázlat szemlélteti).**

A hadsereg valamennyi jelentősebb **ABV** felderítő-mentesítő erőinek, eszközeinek összefogása, átszervezése, és egységes irányítás alá helyezése biztosítja, hogy az **ABV** felderítő-mentesítő erők kiképzés, gyakorlatok és éles alkalmazások során a mindenkor szükséges mértékben és mennyiségben a hadosztályok rendelkezésére állnak. Ezzel az **ABV** felderítő-mentesítő erők képessé váltak a hadsereg valamennyi magasabb egységének, a megnövekedett feladatrendszernek megfelelően is, zászlóalj szintig történő támogatására.

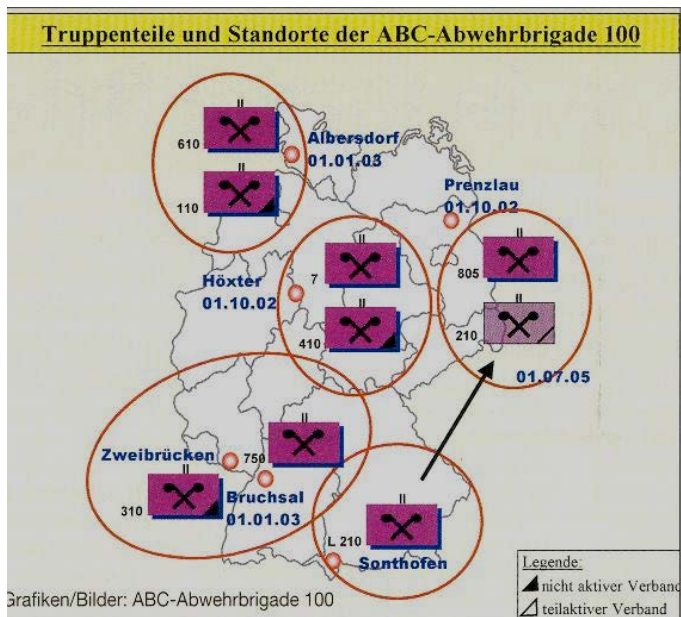
Célstruktúra

Az **ABV** felderítő-mentesítő zászlóaljak átcsoportosítása és a 100. ABV felderítő-mentesítő dandár alárendeltségébe történő helyezése 2002. október 1-én kezdődött és 2003. július 1-én fejeződött be. Közvetlenül az átcsoportosítást, az új alárendeltségbe történő helyezés után megkezdődött a kötelékek és egységek új struktúrájának megfelelő átszervezése, felszerelése. Ennek eredményeként megnövelték a reagáló erő számára rendelkezésre álló **ABV** felderítő századok számát, az eddigi kettőről hétre, egyúttal kibővült feladatrendszerük is. Kiegészítésként létrehoztak egy törzs és ellátó századot, zászlóalj szintű zárt egységben történő alkalmazáshoz.

Az új feladatoknak megfelelő átszervezési, átcsoportosítási folyamat 2005-ben fejeződött be. A hadsereg ezen időszak alatti tevékenységéből eredő ABV felderítő és mentesítő feladatokat ezen időszakban is korlátozás nélkül biztosítani kellett. Ezt a feladatot az átalakulás, átszervezés alatt álló magasabb egység katonái magas szinten teljesítették.

A 100. Német ABV felderítő-mentesítő dandár dízlokációja

1. számú kép

Fő feladatok

A 100. ABV Felderítő és mentesítő dandár törzsének fő feladatai:

- Az alárendelt zászlóaljok csapatszolgálati vezetése békében;
- Az erők eszközök készletezése a hadsereg hadműveletei és más fegyvernemek, szakcsapatok számára;
- A különböző kontingensek felkészítése, felszerelése németország határain belül és kívül történő bevetésre, humanitárius alkalmazásra;
- Valamennyi ellátásra, felszerelésre, valamint vezetésre és bevetésre vonatkozó intézkedés tervezése és irányítása.

A 100. ABV felderítő-mentesítő dandár kötelekeinek alapfeladata:

Az ABV feltételek közt végrehajtott harcbevetés, hadművelet és egyéb feladatok ABV biztosítása és támogatása. Ezáltal az egységek, kötelékek, törzsek és katonai szolgálati helyek teljesítőképességét és harcértékét több harci napon keresztül fenn kell tartani és ezzel lehetővé tenni a hadművelet eredményes vezetését és végrehajtását.

Figyelembe kell venni az **ABV** harcanyagok folyamatos szaporodásából adódó veszélyeket, valamint a természetes és ipari ABV veszélyeztetés egyre növekvő mértékét.

Az alapfeladatokból követelményként az alábbi fő feladatok vezethetők le:

- Minőségi, szakszerű ABV felderítés;
- Alapos, magas szintű mentesítés;
- Víz tisztítás.

A kibővített feladatspektrumnak megfelelő egyéb feladatok:

- Tűzesetek, tűzveszék leküzdése, higiéniai intézkedések (fertőtlenítés) végrehajtása;
- Vízszállításban való részvétel, amennyiben az ellátó csapatok erői erre nem elegendőek.

Minőségi, szakszerű ABV felderítés

Az **ABV** felderítést **ABV** felderítő és mentesítő csapatok hajtják végre a többi fegyvernem, szakcsapat számára azzal a céllal, hogy felderítsék az ABV harcanyagok és más **ABV** veszélypotenciálok jelenlétét és támogassák a csapatokat a veszélyek elhárításában, leküzdésében. ***A csapatokat ennek érdekében ellátták a Fuchs csapat szállító páncélos bázisán kifejlesztett különleges ABV felderítő páncélossal.*** Ennek a felderítő rendszerével gyorsan és biztonságosan ki lehet mutatni és azonosítani az **A** és **V** harcanyagokat valamint egyéb ipari **ABV** veszélyes anyagokat, még csekély koncentrációban is.

A 100. ABV felderítő-mentesítő dandár állományába összesen 75 db Fuchs felderítő páncélos tartozik, melyek közül 30 járművet még külön speciális felszereléssel is elláttak. Többek közt időjárásjelző álló-

mással az időjárási adatok mérésére és egy számítógéppel a mért adatok digitális továbbítására.

Fuchs ABV felderítő páncélos

2. számú kép

Az új struktúrában a mindenkori RK századokban² szerveztek egy B-(bakteriológiai) felderítő szakaszt, amely egyelőre csak két Fuchs felderítő páncélossal és három 5 tonnás teherautóval (kabin és utánfutó) láttak el. Ennek a felderítő szakasznak a páncélosai a három B- felderítő gépkocsival B- (baktérium) próbavételeket hajtanak végre. A csapatoknál történő bevezetést követően a jövőben ezzel a rendszerrel kell a B- veszélyes és harcanyagok meglétét rögzíteni.

A B veszélyes és B harcanyagoknak időben helyes azonosítására ennek megfelelően a veszély előrejelzésére és időben történő riadóztatásra jelenleg azonban még nincs lehetőség. Jelenleg az ABV felderítő erőknek csak mintavételre van lehetőségük, az azonosításra egy laboratóriumba

² Kompanien der Reaktionskräfte mit erhöhter Verfügbarkeit= reagáló erők századai megnövelt feladattal és hatáskörrel.

kell tovább szállítani, pl. az ABV és önvédelmi iskola **ABV** vizsgáló állomására. *(A biológiai fegyverek gyártásához szükséges eszköz és tudásanyag, az a bizonyos Know-how napjainkban már világszerte, szinte mindenkinek rendelkezésére áll. A mai korszerű technológiák eredményeként a B-fegyvernek sem a gyártása, sem az alkalmazása nem okoz semmiféle nehézséget, gyakorlatilag bárki képes napjainkban viszonylag gyorsan, olcsón és egyszerűen B-fegyverek gyártására és alkalmazására. Talán a legkönnyebben alkalmazható tömegpusztító fegyver, ugyanakkor az ellene való védekezés a legnehezebb. A hagyományos fegyverekhez hasonlóan a biológiai harceszközök is állandóan korszerűsödnek – és ha egyszer elszabadulnak – sem az „államhatárok”, sem a „semlegesség” nem állíthatja meg őket. Mai bonyolult világunkban „rossz kezekben” óriási veszélyt jelenthetnek. Bizonyos fokú védelmet ellenük csak egyidejűleg alkalmazott tudatos, kiterjedt komplex megelőző intézkedések biztosíthatnak. (Szerző megjegyzése).*

Az **ABV** - laboratóriumi felderítés a legmagasabb fokát jelenti az **ABV** felderítésnek az **ABV** harcanyagok, valamint a természetes és az ipari ABV veszélyes anyagok laboratóriumi eszközökkel történő kimutatásával, kétségen kívüli azonosításával. Ezzel jelentősen segíti és támogatja a harcoló csapatokat. A megfelelő helyszíneken alkalmazhatók az **ABV**- és önvédelmi iskola vizsgáló központjainak mozgó laboratóriumai. Az új struktúrában további két mozgó laboratóriumot létesítenek.

Laboratóriumi felderítés (Mintavétel SFOR keretében Bosznia-Hercegovinában)

3. számú kép

Alapos, magas szintű mentesítés

Az **ABV** felderítő-mentesítő csapatok jelenleg két mentesítő rendszerrel rendelkeznek melyek személyek, felszerelések és járművek mentesítésére alkalmasak.

A **HEP-70**³ mentesítő komplexum az új struktúrában még rendszerben van, személy és felszerelés mentesítésére szolgál, sátorüzemben kiegészítő eljárásokkal működik.

A **TEP-70**⁴ mentesítő komplexum az új struktúrában már nincs tervezve. Mobil és ezért rugalmasan alkalmazható felszerelés, de lényegesen kisebb teljesítményű mint a HEP-70.

Különleges eszközök mentesítésére (pl. optika, gépjárművek belső tere) egyik komplexummal sem lehetséges, a ruházat mentesítése is csak kiegészítő eljárásokkal végezhető. Mindkét mentesítő komplexum folyékony vegyi mentesítő anyagokat használ, viszonylag csekély teljesítőképességűek, idő és személyzet igényesek, hosszú előkészítő és utókezelő eljárásra van szükség. Az alkalmazott eljárások és felhasznált kemikáliák csak számos szabály, előírás betartásával alkalmazhatók, amely mindenekelőtt a kiképzést igen megnehezítik.

Minőségi előrelépést csak korszerű, automata eljárással működő számítógép vezérelt, minimális személyes beavatkozást és kiszolgálást igénylő mentesítő komplexumok jelentenek.

(A továbbiakban bemutatásra kerülő eszközök már léteznek, rendszerbe állításuk folyamatban van de még a régiek is rendszerben vannak. A teljes váltás hosszabb időtartamot igényel. Szerző megjegyzése).

Hep-90

A Bundeswehr **ABV** elleni védelmi, elhárító, mentesítő erői egy új rendszerű méregtelenítő-, fertőtlenítő-, és sugármentesítő komplexummal olyan, mai követelményeknek megfelelő, korszerű mentesítési lehetőséggel és kapacitással rendelkeznek, amely rugalmasan automatikus üzem-

³ Hauptentstrahlungs- Entseuchungs- Entgiftungs- Platz-70 = 70 tip. főszugár,- bakteriológiai és vegyi mentesítő komplexum.

⁴ Truppenentstrahlungs-, Entseuchungs-, Entgiftungs- Platz -70 = 70 tip. csapat sugár,- bakteriológiai,-és vegyi mentesítő komplexum.

módban működve, a mindenkori szükségletnek megfelelően alkalmazható. A mentesítés gyorsan, hosszabb előkészítési idő nélkül és a csekély számú kiszolgáló, kezelőszemélyzet veszélyeztetése nélkül történik. A komplexum modulrendszerű, magas fokon automatizált, önjáró illetve vontatott fő elemekből áll, melyek gyorsan áthelyezhetők, minden terepi környezetben, minden éghajlati, időjárási viszonyok között telepíthetők és alkalmazhatók, légi úton szállítható. Környezetkímélő eljárással működik, illetve üzemel, mentesítéshez főként vizet, gőzt és forró gázt alkalmaz.

A mentesítő komplexum rendszerbeállítása 2005-től folyamatos. Az ABV elhárító, mentesítő csapatokat folyamatosan ellátják a HEP-90 sugármentesítő, fertőtlenítő és méregtelenítő komplexummal.

A **HEP-90** komplexum négy fő működő elemből áll, amelyek önállóan és egymással összekapcsolva is alkalmazhatók. **Alkalmas:** ruházat és felszerelés, személyek, nagyméretű harci-technikai eszközök, különleges (finom) műszerek, berendezések, sugármentesítésére, fertőtlenítésére és méregtelenítésére.

Néhány adat a teljesítő képességére vonatkozóan:

A **ruházat mentesítő berendezés** 54 készlet személyi ruházatot és felszerelést képes 1 óra alatt forró gázzal/forró gőzzel mentesíteni. Folyamatos üzemben megszakítás nélkül 3 órán keresztül képes önállóan működni (sugármentesítés esetén 1 óráig). Üzemeltetéséhez két fő szükséges.

A **nagyméretű harci-technikai eszközöket mentesítő berendezés** két fő kiszolgáló személyzettel 3 órán keresztül folyamatosan üzemel. Teljesítménye: 6 db harckocsi vagy 10 db kerek harcjármű egy óra alatt történő mentesítése.

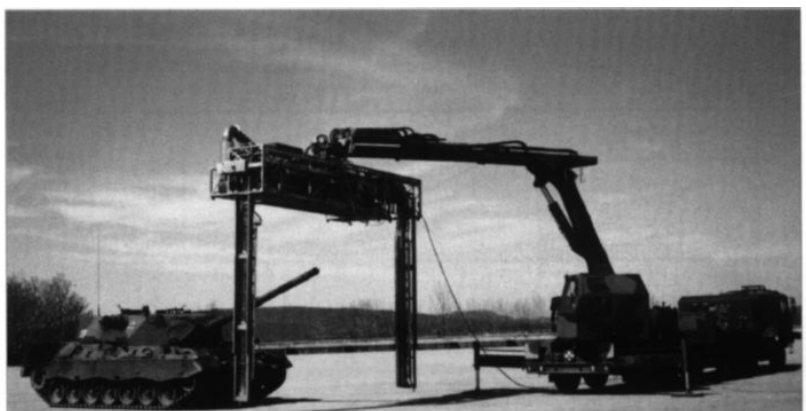
HEP-90 mentesítő komplexum menetben

4. számú kép

5 HEP-90 nehéz harcjárművek mentesítése

5. számú kép

TEP - 90

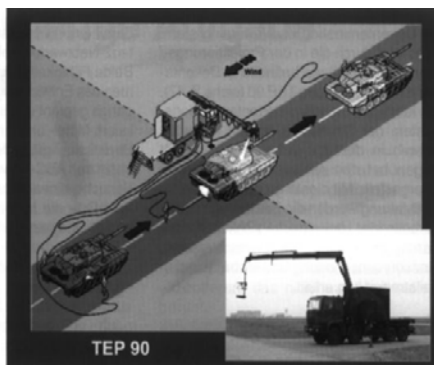
Napjaink háborúiban a harcoló csapatoknak, a békefenntartó erőknek nagy mozgékonyaságú légi szállításra alkalmas rugalmasan alkalmazható mentesítő rendszerekre van szükségük.

A német **Karcher** cég 2004 végére fenti követelményeknek megfelelő, modulrendszerű, légi és konténerszállításra alkalmas mentesítő eszközöt készített **TEP-90** típusjelöléssel és bocsátott a Bundeswehr rendelkezésére. A **TEP -90** a hasonló jellegű mentesítő rendszerek egy teljesen új generációja elsősorban *csapatfeladatokra* (békefenntartó erők számára) tervezték. Teljesítményi mutatói alig maradnak el az ugyancsak új típusú az egész *hadsereg számára* tervezett *fő mentesítő komplexum*, a **HEP -90** mögött. (A két rendszer nagyjából egy időben jelent meg, alapvető különbség nagyságrendjükben van. A HEP -90 hadsereg szintű, míg a **TEP -90** -et elsősorban a harcoló csapatok számára tervezték. Mindkét rendszer alkalmas a teljes mentesítésre).

A **TEP -90** az első olyan mentesítő rendszere a Bundeswehrnek melynél a mentesítő anyag nem vízbázisú. A vegyi anyagok mentesítése az eddig hagyományosan alkalmazott német mentesítő emulzió helyett, Alkixid bázistechnológián alapul. Egy harckocsi mentesítésénél 12-24 liter mentesítő anyagot használ fel a korábbi hagyományos német mentesítő anyag 400 liter helyett. Az új típusú mentesítő anyag egyébként a környezetet is kevésbé szennyezi. A **TEP -90** mentesítő komplexumban a legkorszerűbb mentesítő technológiákat és mentesítő eszközöket alkalmazták, mint pl. a vákuumos mentesítő technológia.

TEP-90 mentesítés folyamata

6. számú kép

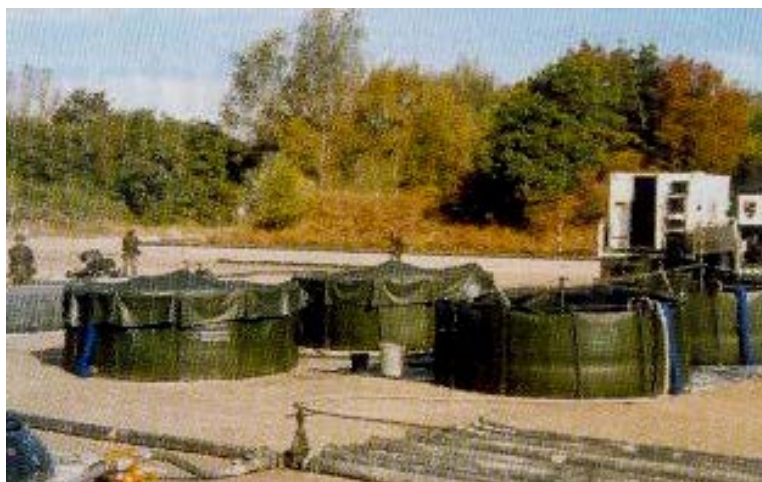
Az utak és terep mentesítésére az **ABV** mentesítő dandár 90 db mentesítő gépjárművel rendelkezik. Ezek a járművek vízszállításhoz is igénybe vehetők.

Vízisztítás

A szükséges vízmennyiség állandó biztosítására és garantált tisztítására a dandár 22 készlet vízisztító berendezéssel rendelkezik. A harcoló erők vízellátása rendszerint a helyi vízvezetékrendszerre támaszkodva, annak igénybevételével történik. Mindenekelőtt a közép- európai térségen kívüli területeken azonban a helyi víznyerő helyek minősége nem felel meg a német ivóvíz tisztasági előírásainak, követelményeinek. Ilyen esetekben a víz felhasználás előtti fertőtlenítése szükséges; ugyanez érvényes a tábori vízellátásra is. Az ivóvíz biztosításához vízisztító berendezések állnak rendelkezésre, teljesítményük egyenként 10 köbméter óránként, naponta 100 köbméter ivóvíz előállítására képesek.

Vízisztító berendezés üzemben

7. számú kép

Bevetés (harci alkalmazás)

A német **ABV** felderítő és mentesítő erők mintegy 200 fővel szinte állandó jelleggel vettek, vesznek részt különböző külföldi műveletekben, így többek közt az **SFOR, KFOR, Task Force FOX, ISAF** és **ENDURING FREEDOM** kötelékeiben. További 160 fő 72 órás készenlétben volt, (van) szükség esetén a célterületekre történő szállításra. Jelenlegi legfontosabb feladatuk a szükséges vízmennyiség készletezése, fertőtlenítés, a felderítő és mentesítő erők és anyagok készletezése és állandó készenlétben tartása. A tűzvédelmi feladatokat és a vízszállítás kiegészítő feladatként végzik.

Rövid összegezés

A német katonai felső vezetés feltételezte, hogy az ABV csapatoknak egységes vezetés alá történő összevonásával, az erők koncentrálásával megteremtik a csapatnem hatékonyabb alkalmazásának feltételeit. Az új katonai szervezet első tapasztalatai igen pozitívak. Az új nagy gépek, berendezések beszerzésével az ABV felderítő-mentesítő csapatok hatósugara kitágult, hatékonysága jelentősen növekedett, az új rendszerű haderő valamennyi fegyvernemét szakcsapatát a jövőben, de már a jelenben is hatékonyan képes támogatni.

Felhasznált irodalom:

1. Europäische Sicherheit 2003/1. szám.
2. Soldat und Technik 2002/4. szám.
3. Österreichische Militarzeitung 2004/5. szám.
4. Soldat und Technik 2005/5. szám.